

Daniel Aranduka — Peteĩ Sa Rire Porundy Pa'ũ Paha Sankõi'ẽgui Porundy haġuáva

*Tapereko Marandu Tekotevẽ Ypykue Rehegua Signifikánsia Profétika:
Ñantende haġua Ára Pahápeguápe Simbolismo Bíblico Rupive*

Jeff Pippenger
2024-03-06

Umi cien irundy ha irundy y cuatro mil ojehechauka umi oñemopotĩva pe Pykue Joaju Reruguáre; ha pe aty tuicháva ojehechauka umi ao morotĩ mártir rehegua rupive. Pe peteĩha umi mokõi aravo marangatu paha ára rehegua omombe'u pe tembiapo pe maranduhára ombosako'íva tape pe Pykue Joaju Reruguápe ġuarã, ha pe mokõiha aravo ohechauka Elías rembiapo. Pe peteĩha aravo ohechauka pe huísio investigativo umi oikovéva Adventismo Laodicéape rehegua, ha pe mokõiha aravo ohechauka pe huísio ejecutivo Roma moderna rehegua.

Pe “techaukaha” jaheja haġua táva guasúgui umi ára pahápe ojejapo vai Laodicea Adventismo. Hermana White ñanemomamarandu Jerusalén ñehundikue ary 66 guive 70 d.C. peve ome'ẽha peteĩ ta'anga jehechaukaráva pe techaukaha ñe'ẽmondo rehegua Tupã retãyguápe ġuarã umi ára pahápe.

“Pe ára oĩmombyry'eterei'ỹma, umi temimbo'e ypykueicha, ñañembojepytasóta jahupyty haġua peteĩ tenda ñemo'arã marã'ỹ ha año haġua. Jerusalén jejoko romano ñorairõhára ehérsito rupive ha'e haguéicha pe techaukaha ñesẽ haġua umi kristiáno Judea-peguape, upéicha avei ñane retã oguererekóramo pokatu pe léi omoañetéva pápapegua sábado, upéva ha'éta oréve ġuarã peteĩ ñe'ẽmondo ñañangareko haġua. Upérõma oikóta ára jaheja haġua umi táva guasu, ñañembosako'i haġuáicha jaheja haġua avei umi michĩvéva, ha jahávo ñaikove haġua ógape mombyry, tenda ñemiguápe yvytyre apytépe.” Testimonies, volúmen 5, 464.

Jerusalén ñembyaty, ha'éva pe techaukaha okañy haġua, ha'e vaekue pe ñembyaty peteĩha oguerúva Cestio. Upévore Cestio ohechauka vaekue peteĩ ñeha'ã vai sapy'ami oñemboguejýva, pe ñembyaty omoĩ rire, upéi ojeipe'a jepe oikuaa'ỹ haġuáicha mba'érepa ojapo upéicha, ha tembiasakuaahára kuéra araka'eve ndaikatúi vaekue ombohesakã iñarandu térã hembipota upévore.

«Umi Romaygua, Cestio poguýpe, omongora rire táva, oheja mba'evete oha'arõ'ỹre pe jejoko, opa mba'e ojehecha ramo jepe porãitereiha peteĩ ñorairõ pya'e haġua.» The Great Controversy, 31.

1880 ha 1890 ary pukukue jave, senador Henry W. Blair, New Hampshire-gua, omoinge Congreso-pe heta proyecto de ley omoĩ haġuáicha arateĩ Tetãygua Pytu'u Ára ramo. Ko'ã proyecto de ley ojekuaa jepi va'ekue “Blair Sunday Bills” ramo. Senador Blair peteĩ pytyvõhára mbarete va'ekue domingo ñemboguata rehe pytu'u ára ha jerovia rehegua ñembo'e guasu ára ramo. Ha'e oguerovia peteĩ pytu'u ára peteĩchapa oguerekotaha mba'eporã teko porã ha tekove aty rehegua rehe sociedad americana-pe. Jepe umi hembiapo ohupyty va'ekue sapy'ami pytyvõ, ko'ýte atykuéra religioso-gui, avei ombohováí hikuái ñe'ẽrai, pype oĩva iglesia ha Estado ñemboja'o rehegua py'apy.

Kóva ha'e vaekue pe ñeha'ã peteĩha omoinge haña léi domingo rehegua yvy mymba rembiasápe, upe ojehepyme'ẽmava oñe'ẽtaha mbói guasúicha, ipahápe omoañetévo peteĩ léi domingo rehegua. Ko'áva voi ha'e vaekue umi proyecto de ley Blair rehegua, umi A. T. Jones—peteĩva umi mensajero Kuatia Aty Guasu 1888 guápe—oho haña Congreso róga guasúpe ha iñe'ẽ porã ha hatãme oñemoĩ haña hese. Mbovymi ñeha'ã rire, senador Blair operde pe mbarete omosẽ haña tenonderãme hembiaporã peteĩ Arapokõindy Tetãygua Py'aguapyha rehegua. Upe tembiasakue ndive oñembojoaju hañaicha directamente, ha umi mba'e he'iséva peteĩ Arapokõindy Tetãygua Py'aguapyha (Domingo), ikatu ojehecha jey pe rembiasakue oñe'ẽva pe ñemoñe'ẽ Ellen White ome'ẽ vaekue rehe.

Pe ojuhúva ijehegua araka'eve oñeñe'ẽva'ekue léi domingo rehegua rehe, ijetu'úva ha heta hendáicha oñentende vai Adventismo Laodicense-pe. Pe contexto oikotevẽha ñasẽ haña tavaguasúgui rehegua, upe jehasañe'ẽ oñemombe'úva ko'ágãite-pe, ha'e ohaí va'ekue: “upérõma oúta ára jasẽ haña tavaguasúgui, ñambosako'ívo ñasẽ hañaicha avei tavami michĩvévagai, jaiko haña óga mombyry ha oñemomombyrývape, yvytyre.” Ha'e jey jey ombo'e va'ekue Tupã tavayguakuéra oikova'erãha ñume; upéicharõ jepe, he'ẽ mbo'epykuéra ñume jeikove rehegua 1888 mboyve omoi hembipota tavaguasúgui ñasẽ hañaicha upe contexto-pe, ko'ẽrõite Tupã tavayguakuéra oikotevẽtaha osẽ tavaguasúgui. 1888 rire, hembikuatiañe'ẽ ñemoarandu rehegua ñume jeikove rehe, araka'eve ndohejáiri pe consejo jaĩma va'erã tavaguasúgui okápe.

Umi proyecto Tetãygua Arapytu'u Ára rehegua Blairgua ojekuaava'ekue tembiasápe ha'eva'ekue pe “techaukaha” osẽ haña táva guasu kuéragai; ha jepe umi proyecto Blairgua operde pe py'aguasu ha mbarete tekotevẽva omboguata haña upe tembiapo, ha ojeity jey tembiasakue pytũbyme, pe “techaukaha” okañy haña oñeme'ẽma va'ekue. Oñeme'ẽva'ekue upe techaukaha pe marca histórica pe ñemongora peteĩha-pe, oguerúva'ekue Cestio. Pe léi domingo pya'e oútava oñerrepresenta Tito ñemongórapi; ha oĩramo gueteri Adventista Laodiceagua kuéra táva guasúpe upe ñemongora oguahẽ vove, omanóta umi heko vaĩndi ndive.

Oĩ mokõi ára profética umi ára pahápe. Oñemboja'o hikuái pe léi domingo pya'e oútavare rupive. Peteĩha pehẽngue ha'e pe huísio investigativo umi oikovéva rehegua Adventismo Laodiceaguápe, ha mokõiha pehẽngue ha'e pe huísio ejecutivo umi kuña rekove vai Romaguápe rehegua. Ko'ã mokõi pehẽngue ojehechauka jey jey, péina hína ko'ã mokõi pehẽnguépente oñekumpli pe parábola umi diez virgen rehegua letra porãiteháicha, oiko haguéicha pe tembiasakue Millerita-pe. Pe are oñeha'arõva pe parábola-pe ha'e pe are oñeha'arõva Habacuc capítulo mokõihápe; upévale umi mokõi pehẽngue jahesakãmíva oñechechauka avei Habacuc capítulo mokõi rupive. Pe parábola umi diez virgen rehegua, ha Habacuc capítulo mokõi, oñekumpli letra porãiteháicha pe tembiasakue Millerita-pe; ha upe jave oñekumpli avei Ezequiel capítulo doce, versíkulo veintiuno guive veintiocho peve.

Umi poapy ocho versíkulo paha Ezequiel capítulo doce-gui ohechauka peteĩ ára pe “efecto opavave visión rehegua” oñekumplitaha, peteĩ ára Tupã “ndoñembotapykuevéimo'ãi” haña Ivisiónkuérapi. Mokõi período histórico oñeñe'ẽ jey jeyva ha ohechaukáva pe juicio investigativo umi oikovéva rehegua Adventismo Laodiceagua ryepýpe, ha pe juicio ejecutivo pe Tiro kuña rekovai rehegua, ha'e pe período profético opavave visión Bíbliahápe oĩva oguhẽhápe

ikumplimiento perfecto ha pahaite. Upe períodope umi cien cuarenta y cuatro mil oñemopyenda, ha ha'ekuéra orepresenta pe aty nomanóiva ha oikóva Cristo ou jeý peve. Lucas capítulo veintiuno-pe Cristo ohechauka peteĩ “señal” ohechaukáva araka'épa oñuahẽma upe generación.

Mokõi tembiasakue, ojehechaukáva pe “techaukaha” rupive ojeheja haña ñani, Cristo omoñhaguéicha tenonde gotyo pe mba'e ñembyairõ omopererĩva ndive, ohechauka mokõi ára pehẽngue; ha ñeypyrũ ha ipaha oguereko peteĩ “techaukaha” pe ñeypyrũme ha “techaukahakuéra” ipahápe. Pe “techaukaha” Cristo ohechakuaaukáva ramo ohechaukáva pe ñemoñare paha oikótava ha'e ou pe arai kuérape ári peve, ha'e pe ñe'ẽmbyrã ñande rehegua ko'ã jahína pe ñemoñare paha yvy rembiasakuepegua.

Lucas capítulo mokõipa peteĩ-pe, Jesús omombe'u pe tembiasakue oñeypyrũva umi mbohapy año ha mbyte jave oñembohasa ha oñehundi haña Jerusalén tee ary 66 guive ary 70 peve, ha oñuahẽva pe pahaite pe mbohapy año ha mbyte ojejopy haña Jerusalén espiritual, oñeypyrũva 538-pe ha opa va'ekue 1798-pe.

Ha pende pehechávo Jerusalén oñemongora haña ehérsito-kuéra reheve, upéicharõ peikuaa haña hi'aguĩmaha ñembyai. Upérõ umi oĩva Judea-pe toñani yvytykuérape; ha umi oĩva ipytépe tosẽ okávo; ha umi oĩva ñu rupi ani toike pype. Ko'áva niko ha'e ára jejopyrã, opa mba'e ojehaíva oñekumpli haña. Ha toikotevẽ asy umi hyeguasúva ha umi omokambu haña, umi ára-pe! Yvy rehe oĩta niko jehasa asy tuicha, ha pochy ko tetãygua ári. Ha ho'ata kuéra kyse puku hãime, ha ojegueraháta prisionéramo opa tetãme; ha Jerusalén ojevvyvita haña gentíl-kuéra rehe, peve oñekumpli umi ára gentíl-kuéra rehegua. Lucas 21:20–24.

Umi “tiempo” umi Gentil-kuéra opyrũ haña Jerusalén rehe oĩ hetápe, pórke upéva orrepresenta pe opyrũ literal Jerusalén rehe, opa va'ekue año 70-pe, ha pe opyrũ Jerusalén espiritual rehe, opa va'ekue 1798-pe. Umi Gentil-kuéra orrepresenta mokõivéva paganisyo ha papalísimo, ha umi mokõi mbarete ha'e pe visión ñe'ẽmbyrã pe porandu ryepýpe Daniel capítulo ocho-pe, he'íva: “Mboy araka'e peve”.

Upéi ahendu peteĩ marangatu oñe'ẽha, ha ambue marangatu he'i upe marangatu oñe'ẽvape: Araka'e pevepa pe visión rehegua pe sacrificio ára ha ára guare, ha pe ñembyai oheja hañaicha opyta nandi, oñeme'ẽ haña mokõivéva pe santuario ha pe ehérsito oñembohapy haña yvýpe? Daniel 8:13.

Umi “gentil-kuéra ára” oĩva Lucas capítulo veintiúnape, oñe'ẽ umi mokõi su cincuenta ary ha veinte rehe, ha'éva Tupã ñembopochy Israel retã yvate gotyo rehe, oñeypyrũva'ekue ary 723 a.C.-pe ha opa ary 1798-pe. Ary 538 ohechauka araka'épa pe kuimba'e angaipa rehegua oñembo'y pe tenda marangatúpe ha he'i ha'eha Tupã, upéicha omboja'óvo pe ára pukukue mokõi período joja-pe, peteĩteĩva mil doscientos sesenta ary. Pe mokõiha período mil doscientos sesenta ary rehegua ha'e upe tembiasakue peteĩchagua ojehechaukáva opa hañaicha Lucas capítulo veintiuno, versículo veinticuatro-pe, araka'e “gentil-kuéra ára” oñemyenyhẽ. Pe tembiasakue histórico Jesús ohechaukáva Hemimbo'ekuérape, versículo veinticuatro ogueru pe testimonio oñeme'ẽva'ekue temimbo'ekuérape pe “paha ára” peve ary 1798-pe. Upégui guive Jesús oñeypyrũ ohechauka umi “señal-kuéra” ojoajúva pe movimiento Millerita rehe.

Ha oïta señał kuarahýpe, jasýpe ha mbyjakuérape; ha yvy ári tetãnguéra ojepy'apyetereíta, oikuaa'ỹ hañuaicha mba'épa oja póta; para ha ñapytu'ũ yvytu ndive osapukáita. Ha kuimba'ekuéra py'a kangypáta kyhyjégui ha oma'ẽgui umi mba'e oguahêtavare yvy ári; yvágagui pokatukuéra niko oñemongu'étaha. Upéi ohecháta hikuái Yvypóra Ra'y ouha arai ári pu'aka ha mimbipa tuicháva reheve. Ha ko'ã mba'e oñepyrũ vove oiko, pema'ẽ yvate ha pemopu'ã pene akã; pende jejora hi'agüima rupi. Lucas 21:25–28.

Jesús he'i oïtaha “señał-kuéra”, ha omombe'u umi señał-kuéraha kuarahýpe ha jasýpe, ha mbyjakuérape, tetãnguéra jejopy vai, yvágapegua mbaretukuéra oñemokangyha, ha upéi Yvypóra Ra'y ou peteĩ araipe. Opa ko'ã “señał-kuéra” oñekumpli va'ekue pe tembiasakue Millerita-pe.

“Maranduhára ndaha'úi añoite he'íva mba'éichapa ha mba'erãpa oúta Cristo, ha katu ohechauka avei techaukaha kuimba'e ha kuñanguérape oikuaauka hañua araka'épa hi'agüima. Jesús he'i vaekue: ‘Oïta techaukaha kuarahýpe, jasy rehe ha mbyjakuérape.’ Lucas 21:25. ‘Kuarahy pytũmbýta, ha jasy ndome'ẽmo'ãi iresape, ha yvága mbyjakuéra ho'áta, ha umi pokatu yvágapegua oñemboryíta. Upéi ohecháta hikuái Yvypóra Ra'y ouha arai kuérape tuicha pokatu ha mimbipa reheve.’ Marcos 13:24–26. Pe revelador péicha omombe'u peteĩha umi techaukaha oúta hañua mboyve pe jeju mokõiha: ‘Oiko peteĩ vyryry'i tuicha; ha kuarahy oñepyitũmba ao hu'ũvaicha, ha jasy oiko tuguyicha.’ Apocalipsis 6:12.”

“Ko'ã techaukaha ojehecha va'ekue siglo XIX ñepyrũ mboyve. Oñemoañetévo ko profesía, ary 1755-pe oiko pe vyryry'i vaietereíva araka'eve oñemboguata hañua kuatiáre....”

“Mokõi pa ary rire ojehechauka pe ambue techaukaha oñemombe'úva pe profesíape—kuarahy ha jasy pytũmbýva. Ha mba'épa omohechapyrãvéva ko mba'e: pe ára ñemyenyhẽrã oñe'ẽmava'ekue hesegui hendaitépe. Pe Salvador oñemongeta jave Hemimbo'ekuéra ndive Olivópe, omombe'u rire pe ára puku ojehasa asýva tupao rehehápe,—umi 1260 ary jehasa asy papado poguýpe, upéva Ha'e oprometeva'ekue pe jehasa asy oñemombykytaha,—péicha omombe'u umi mba'e oikótava Ha'e ou mboyve, ha omoĩ pe ára ojehecháta hañua pe peteĩha ko'ãvagui: ‘Umi árape, upe jehasa asy rire, kuarahy ipytũmbýta, ha jasy ndome'ẽmo'ãi iresape.’ Marcos 13:24. Umi 1260 ára, téra ary, opa 1798-pe. Upéva mboyve peteĩ cuarto de siglo rupi, pe jehasa asy oñembopytapaite kuri. Upe jehasa asy rire, Cristo ñe'ẽ he'iháicha, kuarahy pytũmbyva'erã kuri. Ára 19 jasypo 1780-pe, ko profesía oñemyenyhẽ....”

“Cristo omanda vaekuépe ohechamína hañua umi techaukaha Ijeju hañua rehegua ha ovy'a hañua ohechávo hikuái umi mba'e ohechaukáva hína ouha Ikarai Guasu. ‘Oñepyrũvo ko'ã mba'e oiko,’ he'i kuri, ‘peñakãrapu'ã ha pehupi pende akã; pende pysyrõ hi'agüima niko.’ Ha'e ohechauka vaekue Ijapykuehópe umi vyramáta okakuaáva araro'ýpe, ha he'i: ‘Okarupyrõma vove hikuái, peẽ voi pehecha ha peikuaa hañua pendejehegui verano hi'agüimaha. Péicha avei peẽ, pehechávo ko'ã mba'e oikoha, peikuaa va'erã Ñandejára Rreino hi'agüimaha.’ Lucas 21:28, 30, 31.” The Great Controversy, 304, 306–308.

Mbohapy jeporu umi mbohapy Roma rehe ohechauka porã haguã, Jerusalén oñembojy hañua Roma pagana rupive ha upéi Roma papal rupive, pe santuario ha pe aty oñembojy hañua Roma moderna rupive oñerrepresenta hague peteĩ ára pukukue rupive, taha'e mil mokõi saĩ poapy ára (Roma pagana), téra mil mokõi saĩ poapy ára marandu'ỹme guarã arykuéra (Roma papal). Pe mil

mokõi saĩ poapy ára simbólico (irundy pa mokõi jasy) ohechaukáva pe ára pukukue Roma moderna omuña haña Tupã retãygua jeroviapývape, peteĩteĩva umi ára pukukue oguerékóta peteĩ “techaukaha” añoite ohechaukáva pe ára okañy haña umi jeroviapýva upe ára pukukuepegua. Peteĩteĩ umi mbohapy ára pukukue opa peteĩ jehechauka rehe heta “techaukaha” reheve, ndaha’etí peteĩ “techaukaha” añoite, oiko haguéicha pe ñepyrũbyme upe ára pukukue.

“Pyhare mbyteiete Tupã ohechauka ipu’aka Ipuéblope ñemosãso haña. Kuarahy ojehechauka, ohesapévo imbarete reheve. Techaukaha ha mba’e hechapyrãva oúvo pya’e joapykuéri. Aña kuéra oma’ẽ kyhyje ha ñemondýipe upe ojuháva rehe, ha umi hekojojáva ohecha ñembyasy marangatu joyke’y ndive umi techaukaha ohechaukáva ñemosãso. Opa mba’e tekohápe guare ha’ete osẽva haperãgui. Ysrykuéra ndohykuavéi. Arai pytũ, pohýi va’ekue, opu’ã ha oñembota ojupe. Umi yvága pochy mbytepe oĩ peteĩ pa’ũ hesakáva, ijojaha’ỹva mimbipa reheve, upégui ou Tupã ñe’ẽ y heta ryapuicha he’íva: ‘Ojejapóma.’ Apocalipsis 16:17.” The Great Controversy, 636.

Pe pehẽngue oĩva juicio ejecutivo kuña rekovai Romagua ári oñepyrũ pe estandarte oñemopu’ãvo ohechauka haña Tupã ambue ovecha aty, oĩ gueteríva Babilóniape, oheja va’erãha upépe ha okañy. Upéva pe pehẽngue opa “techaukaha ha mba’e hechapyrãva” reheve. Upéva pe pehẽngue oñepyrũ pe “mokõiha ñe’ẽ” Apocalipsis capítulo dieciocho-pe, ha opa Tupã ñe’ẽ reheve. Añetehápe, pe peteĩha ha pe mokõiha ñe’ẽ Apocalipsis capítulo dieciocho-pe ha’e Cristo ñe’ẽ. Pe peteĩha ñe’ẽ ohechauka pe juicio investigativo oñepyrũha tupaó Adventista Laodiceagua oikovéva rehe, ha pe mokõiha ñe’ẽ ohechauka upe pehẽngue paha, ha avei omoñepyrũ pe juicio ejecutivo kuña rekovai Romagua ári.

Tembiasakue riregua historia oñemotenonde pe semánare Cristo omombaretévo pe ñe’ẽme’ẽ, ha pe arapokõindy léi oúva pya’e oñeta’ãngahai pe mbytegua techaukaháramo, ojoguaháicha pe kurusu rehe. Mokõivéva historia oguereko Alpha ha Omega peteĩchagua techaukaha, pe ñepyrũ ha pe paha mokõivéva historiápe ojehechauka rupi Tupã ñe’ẽ rupive. Avei ha’ekuéra orrepresenta pe añetegua, pe mbytegua techaukaha ha’égui pe arapokõindy léi pu’aka’ẽ, ha pe ñe’ẽ hebreo “añetegua” ojejapo va’ekue pe peteĩha, paapyha ha pahagua tai kuéra alfabeto hebreo-gui. Pe ñe’ẽ peteĩha Apocalipsis capítulo dieciocho-pe ha’e Cristo ñe’ẽ, pe paha ñe’ẽ ha’e Tupã ñe’ẽ, ha pe mbyte pegua ñe’ẽ, avei ha’évo Tupã ñe’ẽ, upépe avei ojehechauka pe pu’aka’ẽ pe paapyha tai rehegua, ojehechaukaháicha pe yvy mymba “ñe’ẽ” ramóguáicha peteĩ dragón, ojehechaukaháicha Apocalipsis capítulo TRECE-pe.

Pe poyvi mba’éva ñande pya’e oútava pe léi domingo rehegua orrepresenta pe “señal” okañy haña Tupã remimbokuéra jeroviapy haña, ha upéicha avei ohechauka pe ñepyrũrã pe aravo profético rehegua, opa hañaicha pe poyvi oñemopu’ã vove, orekova’erã avei peteĩ “señal”. Upéva “señal” hína pe Jesús ohechauka haña prueba ramo oguahẽma hague pe generación paha ko yvy ape ári. Lucas capítulo mokõi pa peteĩ-pe umi temimbo’ekuéra oporandu Cristo-pe mba’épa he’ise raka’e Ha’e he’irõ guare pe templo oñehunditaha.

Ha oporandu chupe, he’ívo: Mbo’ehára, ¿araka’épa oikóta ko’ã mba’e? ha mba’e techaukápa oĩta ko’ã mba’e oikótarõ? Lucas 21:7.

Upéi Jesús oñepyrũ omombe'u pe tembiasakue ogueraháva ary 70 peve, upe jave pe témplo ha pe táva oñehundíta, ha osegi pe versíkulo veinticuatro peve, upépe Ha'e he'i araka'e peve oñembotýta "umi tiempo" umi gentil-kuéra rehegua.

Ha'ekuéra ho'a haña kyse puku rembe'ýpe, ha ojereraha haña tembiguáiramo opa tetanguéra rupi; ha Jerusalén ojevvy haña umi tetã ambuegua reheve, peve umi tetã ambuegua ára oñekumpli peve. Lucas 21:24.

Pe idea ko versíkulo oñe'ẽha Jerusalén literal rehe oñemopyenda pe ñembotavy teológico católico hérava futurismo rehe, omoĩva pe simbólico literal ramo ha omoĩva umi profesía ñekumplimiento exclusivamente pe mundo pahaitepe. Pe ataque pe aplicación hekopete ko versíkulo rehe ha'e kuri peteĩ ataque tuicháva Satanás rehegua opavave pe Nuevo Testamento ñemoñe'ẽ pukukue javeve. Jerusalén literal ndaha'ei véima pe símbolo Jerusalén profética rehegua Cristo tiempope, upe jave pe profesía literal omoambue pe aplicación espiritual. Ko revelación ha'e kuri peteĩ enseñanza tuicháva omopyendáva apóstol Pablo. Pe ñembopyrũrã Jerusalén rehe ohechauka umi mil mokõi ciento sesenta ary pytũmbýpe papal rehegua, ary 538 guive 1798 peve.

Ha pe korapy óga tupãóga gui oĩva eheja haña, ha ani emedi; oñeme'ẽgui umi tetã ambuegua pópe; ha pe táva marangatu opyrũmbýta hikuái mokõi cuarenta ha mokõi jasy aja. Apocalipsis 11:2.

Jerusalén maranduhápe oñeprofetisáva ndaha'evéi pe táva ojeiporavóva símbolo kurusúpe.

"Mboypaite oĩpa oimo'áva porãtaha opyrũ haña yma guaréva Jerusalén yvýre, ha ijereovia oñembaretetaha tuichaiterei oho hañaicha umi tenda oikohaguépe pe Salvador rekove ha imano! Ha katu Jerusalén yma guaréva araka'eve ndohupytyi peteĩ tenda sagrado haña ndaipotĩmbáiramo tata omopotĩva oguejýva yvágagui." Review and Herald, 9 de junio de 1896.

Peteĩ jey Jesús ogueraha rire umi disípulope ára paha peve ary 1798-pe, versíkulo mokõipa irundy-pe, upéi omombe'u Millerita ára, araka'ete pe marandu angirũ peteĩha rehegua oíke va'ekue tembiasakue ryepýpe.

Ha oĩta va'erã techaukaha kuarahýpe, jasýpe ha mbyjakuérape; ha yvy ári tetanguéra jehasa asy, jepy'apy ndive; para ha ijy apu'a okororõ; avakuéra korasõ kangýta kyhyjégui, ha oha'arõgui umi mba'e oútava yvy ári: yvágape oĩva pu'akakuéra niko oñemomýita. Upéi ohecháta hikuái Yvypóra Ra'ýpe ou peteĩ aráipe, pu'aka ha tuicha haña mimbipa reheve. Ha ko'ã mba'e oñepyrũ vove oiko, pejesareko yvate ha pemopu'ã pende akãnguéra; pende pysyrõ niko hi'agúima. Lucas 21:25–28.

Umi techaukaha omoñepyrũ vaekue historia Millerita ojuhupyty hekopete, oñemoĩ porãvo Tupã Ñe'ẽ pu'aka araka'eve ndojavyiva ndive.

"Umi techaukaha kuarahýpe, jasýpe ha mbyja-kuérape oñekumpli-ma." Review and Herald, 22 de noviembre de 1906.

Ñakontinuáta Lucas kapítulo veintiuno pe artículo oúvape.

“16 jasypakõi 1848-pe, Ñandejára ome’ẽ chéve peteĩ visiõn yvága pokatu ryryipágui. Ahecha Ñandejára he’irõ guare ‘yvága’, ome’ẽvo umi techaukaha ojehai va’ekue Mateo, Marcos ha Lucas-pe, ha’e he’iseha yvága; ha he’irõ guare ‘yvy’, he’iseha yvy. Umi yvága pokatu ha’e kuarahy, jasy ha mbyja. Umíva ogoverna yvágape. Umi yvy pokatu katu ha’e umi ogovernáva yvy ári. Umi yvága pokatu oñemboryrýita Tupã ñe’ẽ rupi. Upérõ kuarahy, jasy ha mbyjakuéra oñemongu’éta hendaguikuéragai. Ndopamo’ãi, ha katu oñemboryrýita Tupã ñe’ẽ rupi.

“Arai pytũ, pohýi, ojupi ha oñorairõ ojuche. Pe ára ojepe’a ha oñemomombyry jey; upéi ikatu kuri ñama’ẽ yvate pe pa’ũ ojeheja hañguáicha Oriõnpe rupi, upégui ouva’ekue Tupã ñe’ẽ. Táva Marangatu oguejyta upe pa’ũ rupi ojeheja hañguáicha. Ahecha yvy pokatu ko’ágã oñembokachĩha, ha umi mba’e oikóva ouha hekoitépe. Ñorairõ, ha ñorairõ rehegua ñe’ẽnguéra, kyse puku, ñembyahýi, ha mba’asy vai, umíva raẽvete ombokachĩ yvy pokatu; upéi Tupã ñe’ẽ ombokachĩta kuarahy, jasy ha mbyja-kuéra, ha avei ko yvy. Ahecha Europa-pe pe pokatu-kuéra ñembokachĩ ndaha’éi, oĩháicha ombo’éva algunos, yvága pokatu-kuéra ñembokachĩ, síno ha’e umi tetãnguéra ipochyva ñembokachĩ.” Early Writings, 41.